

การศึกษาผลกระทบของความรู้ทางการเงิน ทักษะคติทางการเงิน
แรงจูงใจในการออม และพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัลต่อพฤติกรรมการ
วางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร*
THE IMPACT OF FINANCIAL LITERACY, FINANCIAL ATTITUDES,
SAVING MOTIVATIONS AND DIGITAL FINANCIAL BEHAVIOR ON
FINANCIAL PLANNING BEHAVIOR AMONG THE WOeking-AGE
POPULATION IN BANGKOK

กীরติ คงสุพรศักดิ์¹, อธิพันธ์ วรรณสุริยะ², ประมินทร์ โฆษิตกุลพร³ และ ชาญณรงค์ ชัยพัฒน์⁴
Keerati Kongsupornsak¹, Atipan Vansuriya², Paramin Khositkulporn and Channarong Chaiphath⁴

¹⁻³คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

¹⁻³Business Administration, Rajamangala University of Technology Krungthep, Thailand

⁴คณะเศรษฐศาสตร์และการลงทุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

⁴School of Economics and Investment, Bangkok University, Thailand

Corresponding Author's Email: Keerati.ko@mail.rm.utk.ac.th

วันที่รับบทความ : 9 มีนาคม 2569; วันแก้ไขบทความ 12 มีนาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 14 มีนาคม 2569

Received 9 March 2026; Revised 12 March 2026; Accepted 14 March 2026

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร และ 2) ศึกษา

Citation:

* กীরติ คงสุพรศักดิ์, อธิพันธ์ วรรณสุริยะ, ประมินทร์ โฆษิตกุลพร และ ชาญณรงค์ ชัยพัฒน์. (2569). การศึกษาผลกระทบของความรู้ทางการเงิน ทักษะคติทางการเงิน แรงจูงใจในการออม และพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(2), 1169-1188.

Keerati Kongsupornsak, Atipan Vansuriya, Paramin Khositkulporn and Channarong Chaiphath. (2026). The Impact Of Financial Literacy, Financial Attitudes, Saving Motivations And Digital Financial Behavior On

Financial Planning Behavior Among The Woeking-Age Population In Bangkok.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(2), 1169-1188.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน ทักษะคติทางการเงิน แรงจูงใจในการออม และพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือบุคคลวัยทำงานที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณแบบนำตัวแปรเข้าทั้งหมด

ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) ปัจจัยด้านความรู้ทางการเงิน ทักษะคติทางการเงิน แรงจูงใจในการออม และพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้ทางการเงิน ทักษะคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความรู้ทางการเงิน, พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล, การวางแผนการเงินส่วนบุคคล

Abstract

This research aimed to: (1) examine demographic factors influencing financial planning behavior among working-age individuals in Bangkok, and (2) investigate the effects of financial knowledge, financial attitudes, saving motivation, and digital financial behavior on financial planning behavior among working-age individuals in Bangkok. This study employed a quantitative research approach. The sample consisted of 400 working-age individuals residing in Bangkok. Data were collected using a structured questionnaire that was validated for content validity and reliability. The reliability of the instrument was assessed

using Cronbach's alpha coefficient. Data were analyzed using descriptive statistics and multiple linear regression analysis with the enter method.

The results indicated that:

(1) Demographic factors, including gender, age, income, marital status, and education level, significantly influenced financial planning behavior among working-age individuals in Bangkok at the 0.05 level of significance; and

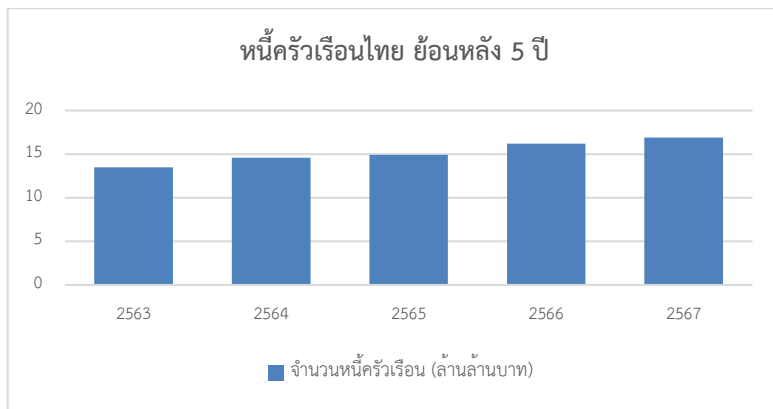
(2) Among the behavioral factors examined, financial knowledge, financial attitudes, and digital financial behavior were found to significantly affect financial planning behavior at the 0.05 level of significance. These findings suggest that individuals with higher financial knowledge, positive financial attitudes, and greater engagement in digital financial services are more likely to exhibit effective financial planning behavior.

Keywords: Financial Literacy, Digital Financial Behavior, Personal Financial Planning

บทนำ

ปัญหาหนี้สินครัวเรือนเป็นหนึ่งในประเด็นเศรษฐกิจสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว โดยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา หนี้ครัวเรือนไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งส่งผลให้รายได้ประชาชนลดลง ขณะที่ภาระค่าใช้จ่ายยังคงอยู่ในระดับสูง จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย (2567) สัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทย เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 89.7 ในปี 2563 ไปสู่ระดับสูงสุดที่ร้อยละ 94.7 ในปี 2564 ก่อนจะทยอยปรับลดลงมาอยู่ในช่วงประมาณร้อยละ 89-91 ในปี 2566-2567 แม้สัดส่วนดังกล่าวเริ่มทรงตัว แต่ยอดคงค้างหนี้ครัวเรือนยังอยู่ในระดับสูงกว่า 16 ล้านล้านบาท ขณะที่ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติและหน่วยงานด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ สะท้อนว่าครัวเรือนไทยยังคงมีภาระหนี้เฉลี่ยต่อครัวเรือนในระดับสูงและมีสัดส่วนครัวเรือนที่มีหนี้เกือบครึ่งหนึ่งของประเทศ สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงความเปราะบางทางการเงินของภาคครัวเรือน และชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการ

ส่งเสริมความรู้ ความตระหนัก และทักษะการวางแผนทางการเงินอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศในระยะยาว ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 หนี้ครัวเรือนไทยย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ปี 2563 – 2567

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2567)

การเตรียมความพร้อมเพื่อการเกษียณของคนไทยยังอยู่ในระดับที่น่ากังวล โดยผลการสำรวจความพร้อมเพื่อการเกษียณ (National Retirement Readiness Index) ปี 2566 พบว่า ค่าดัชนีความพร้อมอยู่ที่ร้อยละ 49.3 ลดจากร้อยละ 56.7 ในปี 2563 และในช่วงปี 2561–2565 มีเพียงร้อยละ 16 ของคนไทยที่สามารถวางแผนเก็บออมเพื่อการเกษียณและปฏิบัติตามแผนได้จริง ขณะที่สัดส่วนผู้ที่ไม่เคยคิดวางแผนเพื่อการเกษียณเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19 สะท้อนถึงการขาดการวางแผนทางการเงินระยะยาวและความเสี่ยงต่อการมีเงินไม่เพียงพอในวัยเกษียณ (สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ ป๋วย อึ๊งภากรณ์, 2567) ขณะเดียวกัน ความรู้ทางการเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจทางการเงินยังคงมีช่องว่าง โดยงานวิจัยพบว่ากลุ่มวัยทำงาน รายได้ปานกลาง–ต่ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ และส่วนใหญ่ยังไม่มีวางแผนระยะยาว เช่น การออมเพื่อเกษียณ อีกทั้งผลสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทยระบุว่าผู้ที่เคยออมเงินมีสัดส่วนร้อยละ 87.5 แต่ส่วนใหญ่ออมในรูปแบบเงินสด ร้อยละ 75.4 และบัญชีออมทรัพย์ (ร้อยละ 53.3) ขณะที่มีเพียงร้อยละ 2.6 ที่ลงทุนในตราสารหนี้หรือหุ้นซึ่งให้ผลตอบแทนสูงกว่า สะท้อนถึงข้อจำกัดด้านความเข้าใจผลิตภัณฑ์ทางการเงิน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566) นอกจากนี้ ยังพบว่าประชากรร้อยละ

70 ไม่เคยจัดทำแผนการเงินล่วงหน้า และมีเพียงร้อยละ 22.4 ที่มีเงินออมฉุกเฉินอย่างน้อย 6 เดือน ซึ่งบ่งชี้ถึงการขาดพื้นฐานและวินัยทางการเงินของคนไทยในวงกว้าง (ธนาคารไทยพาณิชย์, 2566)

อีกปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่าย การออมและการลงทุนของคนไทยคือ การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตและการบริโภคสื่ออย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการค้นหาผ่าน Google Trends พบว่า คำค้นหาเกี่ยวกับ “การออมเงิน” และ “การลงทุน” กลับลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.5 ต่อปี (ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน), 2561) สะท้อนถึงแนวโน้มพฤติกรรม การบริโภคที่มุ่งเน้นการใช้จ่ายมากกว่าการออม ประกอบกับการเข้าถึงสมาร์ตโฟน อินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง และแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัลต่าง ๆ เช่น Line TV, Facebook และ YouTube ทำให้ ผู้บริโภคสามารถเลือกรับข้อมูลที่สอดคล้องกับความสนใจของตนเองได้มากขึ้น ขณะเดียวกัน เทคโนโลยีทางการเงินสมัยใหม่ (FinTech) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวก ด้านการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นแอปพลิเคชันจัดการงบประมาณ ระบบ แนะนำการลงทุนอัตโนมัติ แพลตฟอร์มซื้อขายสินทรัพย์ ตลอดจนบริการ Mobile Banking และ e-Wallet ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้สามารถติดตามรายรับรายจ่ายและสถานะทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

จากปัญหาด้านหนี้ครัวเรือน ความไม่พร้อมเพื่อการเกษียณ และข้อจำกัดด้านความรู้ทางการเงินของคนไทยในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าในยุคที่ระบบเศรษฐกิจมีความผันผวนสูงและเทคโนโลยีทางการเงินพัฒนาอย่างรวดเร็ว ความสามารถในการวางแผนทางการเงินจึง กลายเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนวัยทำงาน โดยเฉพาะในเขตเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่มีค่าครองชีพสูงและมีการแข่งขันทางรายได้ อย่างเข้มข้น การมีความรู้ทางการเงินที่เพียงพอ การมีทัศนคติทางการเงินที่เหมาะสม การมีแรงจูงใจในการออมที่ชัดเจน ตลอดจนความสามารถในการปรับตัวต่อพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การศึกษาผลกระทบของความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน แรงจูงใจในการออม และพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัลที่มีต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อสร้างองค์ความรู้เชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางและมาตรการส่งเสริมการวางแผนทาง

การเงินได้อย่างตรงจุด และสนับสนุนให้คนวัยทำงานสามารถสร้างความมั่นคงทางการเงินได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน แรงจูงใจในการออม พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน แรงจูงใจในการออม พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินด้านการบริหารสภาพคล่อง ด้านการป้องกันความเสี่ยง ด้านการสร้างความมั่งคั่ง และด้านการวางแผนเกษียณของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน

ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการบริหารจัดการรายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน การก่อหนี้ และการวางแผนทางการเงินในอนาคตอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562) โดยถือเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจทางการเงินได้อย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบสำคัญของความรู้ทางการเงินสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยง หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์และจัดการความเสี่ยงทางการเงิน เช่น ความเสี่ยงจากการเจ็บป่วย อุบัติเหตุ หรือความผันผวนของการลงทุน โดยใช้

เครื่องมือทางการเงินที่เหมาะสม เช่น การประกันภัย การกระจายการลงทุน และการจัดตั้งเงินสำรองฉุกเฉิน (Atkinson & Messy, 2012) 2. ความรู้ด้านเงินเฟ้อ คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงระดับราคาสินค้าและบริการ ซึ่งส่งผลต่อกำลังซื้อของเงินในระยะยาว และสามารถนำไปใช้วางแผนการออมและการลงทุนให้สามารถรักษามูลค่าทรัพย์สินได้ (Lusardi & Mitchell, 2014) 3. ความรู้ด้านดอกเบี้ยทบต้น เป็นความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณผลตอบแทนจากเงินต้นรวมกับดอกเบี้ยสะสม ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการออม การลงทุน และการบริหารหนี้ในระยะยาว (OECD, 2018)

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับความเสี่ยง

การยอมรับความเสี่ยง (Risk Tolerance) เป็นแนวคิดสำคัญในทฤษฎีการเงินและพฤติกรรมการลงทุน โดยหมายถึงระดับความเสี่ยงที่บุคคลสามารถยอมรับได้ในการตัดสินใจทางการเงิน โดยเฉพาะการลงทุน แนวคิดนี้มีพื้นฐานมาจาก ทฤษฎีพอร์ตการลงทุนสมัยใหม่ (Modern Portfolio Theory: MPT) ซึ่งเสนอว่านักลงทุนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงความเสี่ยง และจะเลือกพอร์ตการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงสุดภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Markowitz, 1952)

ในบริบทของการวางแผนการเงินระยะยาว โดยเฉพาะการออมเพื่อการเกษียณ การยอมรับความเสี่ยงมีผลต่อการจัดสรรสินทรัพย์ (Asset Allocation) ระหว่างสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำและสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง งานวิจัยพบว่าบุคคลที่มีความรู้ทางการเงินสูงมักมีความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทนดีขึ้น ส่งผลให้สามารถตัดสินใจลงทุนได้เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของตนเอง (Lusardi & Mitchell, 2014)

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติทางการเงิน

ทัศนคติทางการเงิน (Financial Attitude) หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึก และมุมมองของบุคคลต่อการจัดการทรัพยากรทางการเงิน ซึ่งครอบคลุมการวางแผนการเงิน การออม การลงทุน การใช้จ่าย และการบริหารความเสี่ยง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2565)

จากการศึกษาของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่าทัศนคติทางการเงินสามารถแบ่งได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทัศนคติด้านการวางแผนการเงิน 2) ทัศนคติด้านการออม 3) ทัศนคติด้านการใช้ข้อมูลข่าวสาร 4) ทัศนคติด้านความเสี่ยง 5) ทัศนคติด้านการเป็นผู้ประกอบการหรือนักลงทุน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบุคคลจะมีทัศนคติทางการเงินที่ดี แต่หากไม่ได้แปรเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่เป็นรูปธรรม เช่น การออมอย่างสม่ำเสมอ

หรือการจัดทำงบประมาณรายรับ-รายจ่าย ก็อาจเกิดช่องว่างระหว่างความรู้และการปฏิบัติจริงได้

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการออม

แรงจูงใจในการออม (Saving Motivation) หมายถึง กระบวนการที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมการออมอย่างต่อเนื่อง โดยเกิดจากทั้งแรงจูงใจภายใน เช่น เป้าหมายทางการเงิน ความต้องการความมั่นคงในชีวิต และแรงจูงใจภายนอก เช่น สิทธิประโยชน์ทางภาษี หรือมาตรการสนับสนุนจากรัฐ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2566) โดยทั่วไปแรงจูงใจในการออมสามารถแบ่งได้เป็นหลายรูปแบบ ได้แก่ 1.การออมเพื่อเหตุฉุกเฉิน 2.การออมเพื่อการเกษียณ 3. การออมเพื่อค่ารักษาพยาบาล 4. การออมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย 5.การออมเพื่อซื้อสินทรัพย์ 6. การออมเพื่อเป็นมรดกให้แก่ทายาท

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล

พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล (Digital Financial Behavior) หมายถึง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางการเงิน เช่น Mobile Banking การโอนเงินผ่านระบบพร้อมเพย์ การชำระเงินผ่าน QR Code และการใช้ e-Wallet ซึ่งช่วยให้การจัดการทางการเงินมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น

ในเชิงทฤษฎี พฤติกรรมดังกล่าวสามารถอธิบายได้ผ่าน ทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) ซึ่งระบุว่า การรับรู้ถึงประโยชน์และความง่ายในการใช้งานมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี (Davis, 1989) รวมถึง ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ที่อธิบายว่าทัศนคติ บรรทัดฐานทางสังคม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีผลต่อความตั้งใจในการใช้เทคโนโลยี (Ajzen, 1991)

6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินสามารถอธิบายผ่านแนวคิด พีระมิดทางการเงิน (Financial Pyramid) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดในการบริหารการเงินส่วนบุคคลเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว (สมจินต์ ศรีไพศาล, 2558)

โครงสร้างของพีระมิดทางการเงินแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ 1) การสร้างฐานะทางการเงิน เช่น การตั้งเป้าหมายทางการเงิน การออม และการบริหารสภาพคล่อง 2) การปกป้องความมั่งคั่ง เช่น การจัดตั้งเงินสำรองฉุกเฉินและการทำประกันภัย 3) การเพิ่มพูนความมั่งคั่ง

เช่น การลงทุนและการวางแผนภาษี 4) การส่งต่อความมั่งคั่ง เช่น การวางแผนมรดกและการบริหารทรัพย์สิน

7. การบูรณาการแนวคิดทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน การยอมรับความเสี่ยงทัศนคติทางการเงิน แรงจูงใจในการออม พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน สามารถใช้เป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการอธิบายและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครได้อย่างเป็นระบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยคือ คนวัยทำงานที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,332,507 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, กรกฎาคม 2568) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คนการวิจัยใช้ การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เพื่อให้การกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องกับโครงสร้างประชากรในพื้นที่ศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกพื้นที่กรุงเทพมหานครออกเป็น 6 กลุ่มเขตการปกครอง ได้แก่ กลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มบูรพา กลุ่มศรีนครินทร์ กลุ่มเจ้าพระยา กลุ่มกรุงธนใต้ และกลุ่มกรุงธนเหนือ

ขั้นที่ 2 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มเขตตามสัดส่วนของจำนวนประชากร (Proportional Allocation)

ขั้นที่ 3 คัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถามให้เป็นบุคคลวัยทำงานที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Forms ซึ่งประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลประชากรศาสตร์ ความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน แรงจูงใจในการออม พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (1932)

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่า 1.00 จากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนำร่องจำนวน 30 คน และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.89 แสดงว่าเครื่องมือวิจัยมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยเผยแพร่แบบสอบถามออนไลน์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ไปยังกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 400 ชุด ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามและคัดแยกข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ออก นอกจากนี้ ยังใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากบทความวารสาร หนังสือวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และระดับความคิดเห็นของตัวแปรวิจัย และใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการพยากรณ์ของตัวแปรอิสระต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ก่อนการวิเคราะห์การถดถอย ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดล ได้แก่ ปัญหา Multicollinearity โดยพิจารณาค่า Tolerance ค่า Variance Inflation Factor (VIF) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน รวมทั้งตรวจสอบ Autocorrelation ด้วยค่าสถิติ Durbin-Watson

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยข้อความคำถามที่ตอบถูกมากที่สุดเกี่ยวข้องกับการกระจายการลงทุน ขณะที่ข้อความคำถามเกี่ยวกับดอกเบี้ยทบต้นและกำลังซื้อในอนาคตมีอัตราการตอบถูกต่ำกว่า แสดงให้เห็นว่ายังมีข้อจำกัดในความเข้าใจด้านการคำนวณทางการเงินและผลของเงินเฟ้อบางประการ ด้านการยอมรับความเสี่ยง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการยอมรับความเสี่ยง ปานกลางถึงสูง โดยยอมรับการลงทุนเงินต้นได้ในระดับหนึ่งเพื่อแลกกับโอกาสได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น สะท้อนถึงแนวโน้มการตัดสินใจทางการเงินที่มียึดติดกับความปลอดภัยเพียงอย่างเดียวด้านทัศนคติทางการเงิน พบว่า โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก (Mean = 3.93, SD = 0.81) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีมุมมองเชิงบวกต่อการออม การวางแผน และความมั่นคงทางการเงินในอนาคต ด้าน แรงจูงใจในการออม พบว่า แรงจูงใจหลักของกลุ่มตัวอย่างมุ่งไปที่ การเตรียมพร้อมสำหรับวัยเกษียณ และการรองรับเหตุฉุกเฉิน มากที่สุด ขณะที่แรงจูงใจเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย ซื้อสินทรัพย์ หรือส่งต่อเป็นมรดก มีสัดส่วนต่ำกว่าด้าน พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้บริการทางการเงินดิจิทัลอยู่ใน ระดับค่อนข้างบ่อย (Mean = 3.42, SD = 0.72) โดยการใช้แอปพลิเคชันธนาคารบนมือถือเพื่อโอนเงินหรือชำระบิลเป็นพฤติกรรมที่พบมากที่สุด ขณะที่การลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ด้วยตนเองอยู่ในระดับต่ำกว่า สำหรับ พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน เมื่อพิจารณา 4 มิติหลัก พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้าน การบริหารสภาพคล่อง สูงที่สุด รองลงมาคือ การวางแผนเกษียณ และการป้องกันความเสี่ยง ส่วน การสร้างความมั่งคั่ง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สะท้อนว่ากลุ่มตัวอย่างยังให้ความสำคัญกับการจัดการการเงินระยะสั้นและความมั่นคงพื้นฐาน มากกว่าการลงทุนเชิงรุกเพื่อสะสมความมั่งคั่งในระยะยาว

2. จากสมมติฐานที่ 1

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบ F-test (One-Way ANOVA)

ปัจจัย ประชากรศาสตร์	บริหารสภาพ คล่อง (F, Sig.)	ป้องกันความ เสี่ยง (F, Sig.)	สร้างความมั่งคั่ง (F, Sig.)	วางแผนเกษียณ (F, Sig.)
เพศ	16.58, 0.000*	20.67, 0.000*	28.26, 0.000*	19.13, 0.000*
อายุ	11.05, 0.000*	7.19, 0.000*	11.01, 0.000*	11.05, 0.000*
รายได้	5.21, 0.0004*	4.92, 0.0007*	3.82, 0.0046*	2.45, 0.0459*
สถานภาพสมรส	12.11, 0.000*	6.08, 0.0025*	5.61, 0.0040*	4.04, 0.0184
ระดับการศึกษา	4.50, 0.0117	13.55, 0.000*	4.09, 0.0175*	3.68, 0.0261*
ลักษณะการทำงาน	8.66, 0.0034*	12.92, 0.0004*	5.57, 0.0187*	8.70, 0.0034*

ผลการวิเคราะห์ด้วย One-Way ANOVA พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ทุกตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และลักษณะการทำงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในอย่างน้อยหนึ่งมิติของการวางแผนทางการเงิน และเมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ปัจจัยเหล่านี้มีบทบาทต่อความแตกต่างของพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินทั้งด้านการบริหารสภาพคล่อง การป้องกันความเสี่ยง การสร้างความมั่งคั่ง และการวางแผนเกษียณ สะท้อนให้เห็นว่าลักษณะพื้นฐานของบุคคลยังเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและพฤติกรรมทางการเงิน

3. จากสมมติฐานที่ 2

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน แรงจูงใจการออม พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินด้านการบริหารสภาพคล่อง ด้านการป้องกันความเสี่ยง ด้านการสร้างความมั่งคั่ง และด้านการวางแผนเกษียณของคณวิทย์ทำงานในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	บริหารสภาพ	ป้องกันความ	สร้างความมั่ง	วางแผน
	คล่อง	เสี่ยง	คั่ง	เกษียณ
ความรู้ทางการเงิน	ns	+	+	ns
การยอมรับความเสี่ยง	+	ns	ns	ns
ทัศนคติทางการเงิน	+	+	ns	+
ออมเพื่อเหตุฉุกเฉิน	-	-	-	-
ออมเพื่อเป็นมรดกตกทอด	ns	+	ns	+
พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล	+	+	+	+
Adjusted R ²	0.3158	0.3876	0.4514	0.2701

หมายเหตุ: + = อิทธิพลเชิงบวก, - = อิทธิพลเชิงลบ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ พบว่า แบบจำลองทั้ง 4 ด้านมี นัยสำคัญทางสถิติ (Prob > F = 0.000) และมีความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมกรวางแผนทางการเงินได้ในระดับปานกลาง โดยมีค่า Adjusted R² อยู่ระหว่าง 0.2701-0.4514 ทั้งนี้ไม่พบปัญหา Multicollinearity เนื่องจากค่า VIF ของทุกตัวแปรอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างสม่ำเสมอและเด่นชัดที่สุดต่อพฤติกรรมกรวางแผนทางการเงินทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารสภาพคล่อง การป้องกันความเสี่ยง การสร้างความมั่งคั่ง และการวางแผนเกษียณ สะท้อนให้เห็นว่าการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีทางการเงินมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการการเงินของคนวัยทำงานในบริบทปัจจุบัน

นอกจากนี้ ทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมกรวางแผนทางการเงินหลายมิติ โดยเฉพาะด้านการบริหารสภาพคล่อง การป้องกันความเสี่ยง และการวางแผนเกษียณ ขณะที่ ความรู้ทางการเงิน มีอิทธิพลเชิงบวกชัดเจนในด้านการป้องกัน

ความเสี่ยงและการสร้างความมั่งคั่ง ส่วนระดับการยอมรับความเสี่ยง พบอิทธิพลเชิงบวกเฉพาะด้านการบริหารสภาพคล่อง

ในทางตรงกันข้าม แรงจูงใจในการออมเพื่อเหตุฉุกเฉิน มีอิทธิพลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญในหลายแบบจำลอง ได้แก่ ด้านการบริหารสภาพคล่อง การป้องกันความเสี่ยง การสร้างความมั่งคั่ง และการวางแผนเกษียณ ซึ่งอาจสะท้อนว่าการมุ่งเน้นการรักษาความมั่นคงระยะสั้นมากเกินไป อาจลดโอกาสในการวางแผนทางการเงินเชิงรุกในระยะยาว ขณะที่แรงจูงใจในการออมเพื่อเป็นมรดกตกทอด มีอิทธิพลเชิงบวกต่อด้านการป้องกันความเสี่ยงและการวางแผนเกษียณ

โดยสรุป ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์เพียงอย่างเดียว แต่ยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยเชิงพฤติกรรมและทัศนคติอย่างชัดเจน โดยเฉพาะพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล ทัศนคติทางการเงิน และความรู้ทางการเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการวางแผนทางการเงินในยุคปัจจุบัน

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน แรงจูงใจในการออม และพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดังนี้

ประการแรก ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และลักษณะการทำงาน มีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้และระดับการศึกษาสูงกว่ามีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินที่ดีกว่า ทั้งในด้านการบริหารสภาพคล่อง การป้องกันความเสี่ยง การสร้างความมั่งคั่ง และการวางแผนเกษียณ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ สังคมที่อธิบายว่าลักษณะพื้นฐานของบุคคลมีอิทธิพลต่อความสามารถในการจัดการทรัพยากรทางการเงิน รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi และ Mitchell (2014) ที่พบว่าปัจจัยด้านรายได้ การศึกษา และอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินและการเตรียมความพร้อมทางการเงินในระยะยาว

ประการที่สอง ผลการศึกษา พบว่า ความรู้ทางการเงิน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน โดยเฉพาะด้านการป้องกันความเสี่ยงและการสร้างความมั่งคั่ง สะท้อนให้เห็นว่าการมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง การกระจายการลงทุน และการบริหารทรัพยากรทางการเงินช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิด Financial Literacy ที่ระบุว่าความรู้ทางการเงินเป็นพื้นฐานสำคัญของพฤติกรรมทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ (OECD, 2018) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi และ Mitchell (2011) ที่พบว่าบุคคลที่มีระดับความรู้ทางการเงินสูงมีแนวโน้มวางแผนการออมและการลงทุนระยะยาวมากกว่า นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิด Time Value of Money ที่อธิบายว่าความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยและเงินเพื่อมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจทางการเงินในระยะยาว ทักษะคิดทางการเงิน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน โดยเฉพาะด้านการบริหารสภาพคล่องและการวางแผนเกษียณ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิด Theory of Planned Behavior ของ Ajzen (1991) ที่อธิบายว่าทัศนคติของบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความตั้งใจและพฤติกรรม ทั้งนี้บุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อการออมและการบริหารการเงินมักมีแนวโน้มปฏิบัติพฤติกรรมทางการเงินที่เหมาะสมมากกว่า แรงจูงใจในการออม มีทั้งผลเชิงบวกและเชิงลบต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน โดยแรงจูงใจเพื่อการเกษียณและการส่งต่อทรัพย์สินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการวางแผนทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Life-Cycle Hypothesis ของ Modigliani และ Brumberg (1954) ที่อธิบายว่าบุคคลมีแนวโน้มจัดสรรรายได้และการออมตลอดช่วงชีวิตเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคต อย่างไรก็ตาม แรงจูงใจในการออมเพื่อเหตุฉุกเฉินมีแนวโน้มส่งผลเชิงลบในบางมิติ ซึ่งอาจสะท้อนข้อจำกัดด้านรายได้หรือความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินในทุกแบบจำลอง สะท้อนให้เห็นว่าเทคโนโลยีทางการเงินมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการบริหารจัดการทางการเงินของบุคคล ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิด Digital Financial Inclusion ที่ระบุว่าเทคโนโลยีทางการเงินช่วยเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงิน ลดต้นทุนธุรกรรม และส่งเสริมพฤติกรรมการออมและการลงทุนอย่างเป็นระบบ (Demirgüç-Kunt et al., 2018)

โดยสรุป ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานเป็นผลจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และปัจจัยเชิงพฤติกรรม โดยเฉพาะความรู้ทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญใน

การส่งเสริมการบริหารสภาพคล่อง การป้องกันความเสี่ยง การสร้างความมั่งคั่ง และการวางแผนเกษียณ ขณะที่แรงจูงใจในการออมเพื่อเหตุผลเชิงลบในบางมิติสะท้อนบริบททางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง และเป็นประเด็นที่สามารถนำไปต่อยอดในการศึกษาวิจัยในอนาคตได้ต่อไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครได้รับอิทธิพลจากทั้งปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และปัจจัยเชิงพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัลและทัศนคติทางการเงินซึ่งมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อทุกมิติของการวางแผนทางการเงิน ได้แก่ การบริหารสภาพคล่อง การป้องกันความเสี่ยง การสร้างความมั่งคั่ง และการวางแผนเกษียณ ขณะที่ความรู้ทางการเงินมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจด้านการป้องกันความเสี่ยงและการสร้างความมั่งคั่ง ส่วนแรงจูงใจในการออมเพื่อเหตุผลเชิงลบมีแนวโน้มส่งผลเชิงลบในบางมิติ ซึ่งอาจสะท้อนข้อจำกัดด้านรายได้และความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และลักษณะการทำงาน ยังส่งผลต่อระดับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาสอดคล้องกับกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการความเสี่ยงและการสร้างความมั่งคั่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการกระจายความเสี่ยงในทฤษฎีพอร์ตการลงทุน ขณะที่แนวคิดมูลค่าเงินตามเวลา อธิบายบทบาทของความรู้เกี่ยวกับเงินเฟ้อและดอกเบี้ยทบต้นในการสนับสนุนการตัดสินใจลงทุนระยะยาว นอกจากนี้ ทัศนคติทางการเงินยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริหารสภาพคล่องและการวางแผนเกษียณ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Theory of Planned Behavior ที่อธิบายว่าทัศนคติเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล ในขณะที่แรงจูงใจในการออมสอดคล้องกับแนวคิด Life-Cycle Hypothesis ที่มองว่าการออมเป็นกระบวนการจัดสรรทรัพยากรตลอดช่วงชีวิต อย่างไรก็ตาม ผลเชิงลบของแรงจูงใจเพื่อเหตุผลเชิงลบในบางมิติอาจสะท้อนข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและความไม่แน่นอนของรายได้ที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนระยะยาว

ในด้านพฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล พบว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงที่สุดในแบบจำลอง ซึ่งสนับสนุนแนวคิด Digital Financial Inclusion ที่ชี้ว่าเทคโนโลยีทางการเงินช่วยเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงิน ลดต้นทุนธุรกรรม และส่งเสริมการออมและการลงทุนอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมสะท้อนว่าพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการที่ได้รับอิทธิพลจากความรู้ ทักษะคน เทคโนโลยี และบริบททางเศรษฐกิจสังคม

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย จากผลการศึกษา สามารถเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติได้ว่า ภาครัฐควรส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะทางการเงินควบคู่กับทักษะทางการเงินดิจิทัล เพื่อยกระดับศักยภาพในการวางแผนทางการเงินของประชาชน โดยเฉพาะความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยง เงินเพื่อ และดอกเบี้ยทบต้น นอกจากนี้ ควรสนับสนุนมาตรการส่งเสริมการออมระยะยาว เช่น สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือกลไกกองทุนเพื่อการเกษียณ ขณะที่สถาบันการเงินและผู้ให้บริการเทคโนโลยีทางการเงินควรพัฒนาเครื่องมือดิจิทัลที่ช่วยให้ประชาชนสามารถติดตามรายรับรายจ่าย กำหนดเป้าหมายการออม และวางแผนเกษียณได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับระดับการยอมรับความเสี่ยงของผู้ใช้บริการ สำหรับประชาชนวัยทำงาน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ทางการเงินและการใช้เทคโนโลยีทางการเงินอย่างเหมาะสม โดยกำหนดเป้าหมายทางการเงินที่ชัดเจน สร้างสมดุลระหว่างการออมเพื่อเหตุฉุกเฉินและการลงทุนระยะยาว และทบทวนแผนการเงินอย่างสม่ำเสมอเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป สำหรับการวิจัยในอนาคต ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังพื้นที่หรือกลุ่มประชากรที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเชิงภูมิภาคและเชิงอาชีพ รวมทั้งเพิ่มตัวแปรด้านจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ เช่น การควบคุมตนเองหรืออคติทางพฤติกรรม เพื่ออธิบายพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งการศึกษาแบบติดตามผลในระยะยาว เพื่อให้สามารถอธิบายพลวัตของพฤติกรรมทางการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือนได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2023). *ดัชนีความพร้อมเพื่อการ
เกษียณแห่งชาติ (NRRRI)*. เรียกใช้เมื่อ 12 มกราคม 2569 จาก [https://nrri.cbs.
chula.ac.th/](https://nrri.cbs.chula.ac.th/)
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2019). *โครงการ Happy Money/Happy Money
Application*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายพัฒนาความรู้ผู้ลงทุน ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้
ตลาดทุน (TSI) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2566). *โครงการส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการลงทุน*.
เรียกใช้เมื่อ 12 มกราคม 2569 จาก <https://www.set.or.th>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. (2022). *พฤติกรรมเชิงลึกและไลฟ์สไตล์ทางการเงินของคนรุ่นใหม่*.
กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2022a). *ผลสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย ปี 2565*. เรียกใช้
เมื่อ 12 มกราคม 2569 จาก [https://www.bot.or.th/content/dam/bot/image/
research-and-publications/2565ThaiFLsurvey.pdf](https://www.bot.or.th/content/dam/bot/image/research-and-publications/2565ThaiFLsurvey.pdf)
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2022b). *รายงานผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทย (Financial
literacy survey Thailand)*. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2023). BOT Magazine: ผลสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย ปี
2565. เรียกใช้เมื่อ 12 มกราคม 2569 จาก [https://www.bot.or.th/th/research-
and-publications/articles-and-publications/bot-magazine/Phrasiam-67-2/
2567-info-financial-skill.html](https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine/Phrasiam-67-2/2567-info-financial-skill.html)
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567). *รายงานภาวะเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2567*.
เรียกใช้เมื่อ 12 มกราคม 2569 จาก <https://www.bot.or.th>
- สิทธิชัย สีวิวัฒน์วงศ์. (2021). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของครูโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพะเยา เขต 1. *วารสาร
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 41(2),105.

- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2566). ข้อมูลกองทุนรวมเพื่อการออม (SSF) และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF). เรียกใช้เมื่อ 12 มกราคม 2569 จาก <https://www.sec.or.th>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2023). *ภาวะหนี้ครัวเรือนและ GDP ไตรมาส 4/2565*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ ป๋วย อึ๊งภากรณ์. (2024). คนไทยพร้อมแค่ไหนกับการเกษียณอายุ. <https://www.pier.or.th/blog/2024/0801/>
- อัญชกร หลักบุญ. (2022). พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากรกลุ่ม Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานคร. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาการเงินและการธนาคาร*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Atkinson, A., & Messy, F. (2012). *Measuring financial literacy: Results of the OECD/INFE pilot study (OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions No. 15)*. OECD Publishing.
- FINNOMENA. (n.d.). *FINNOMENA: Investment education & platform*. Retrieved on January 12, 2026 from <https://www.finnomena.com/>
- Kakinuma, Y. (2022). Financial literacy and quality of life: A moderated mediation approach of fintech adoption and leisure. *International Journal of Social Economics*. <https://doi.org/10.1108/IJSE-10-2021-0633>
- Keynes, J. M. (1936). *The general theory of employment, interest and money*. Macmillan.
- LINE BK. (n.d.). LINE BK: Social banking platform. Retrieved on January 12, 2026 from <https://www.linebk.com/en/>
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2014). The economic importance of financial literacy: Theory and evidence. *Journal of Economic Literature*, 52(1), 5–44. <https://doi.org/10.1257/jel.52.1.5>
- Markowitz, H. (1952). Portfolio selection. *The Journal of Finance*, 7(1), 77–91. <https://doi.org/10.2307/2975974>

Modigliani, F., & Brumberg, R. (1954). Utility analysis and the consumption function: An interpretation of cross-section data. In K. K. Kurihara (Ed.), *Post-Keynesian economics* (pp. 388–436). Rutgers University Press.

Money Coach. (n.d.). Money Coach. <https://www.moneycoach.co.th/>

OECD/INFE. (2023). *International survey of adult financial literacy 2023*. OECD.

TMB Analytics. (2018). รายงานพฤติกรรมการเงินและแนวโน้มการค้นหาทางโซเชียลของคนไทย. Retrieved on January 12, 2026 from <https://thaipublica.org/2018/06/tmb-financial-behavior/>